

Spartesnis ekonomikos augimas Lietuvos regionuose – misija įmanoma

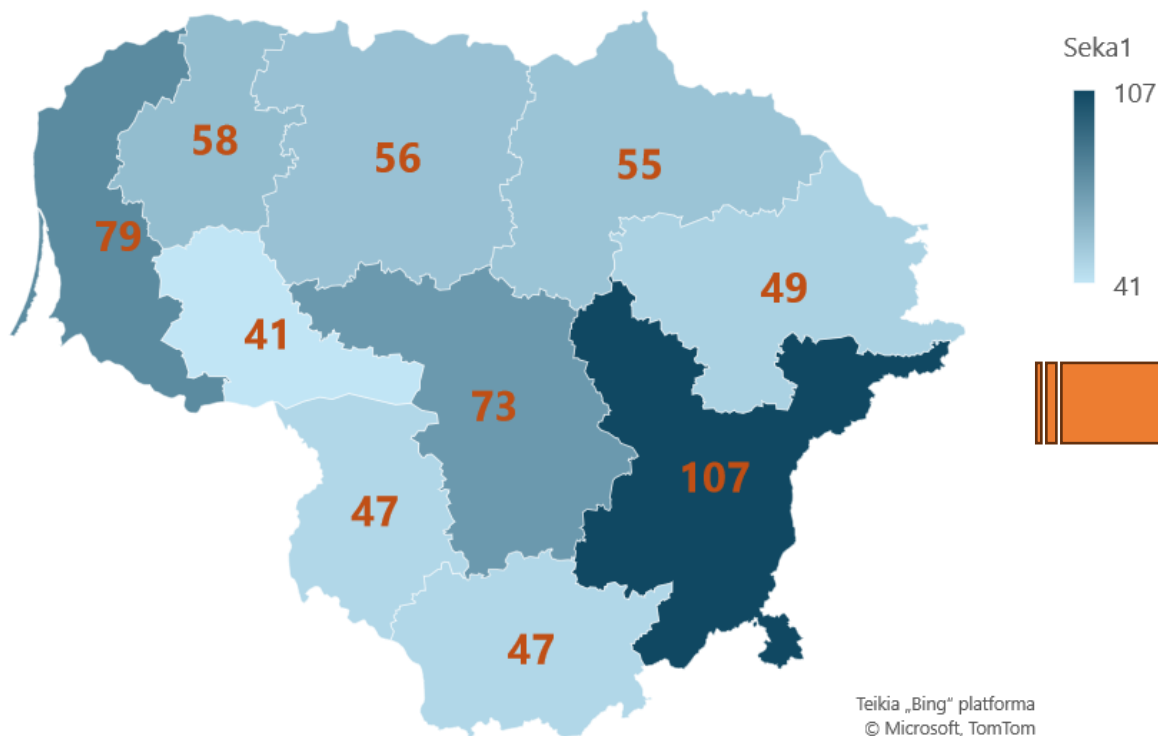
2023-05-22, Marijampolė

Aurimas Antanaitis,
Ekonomikos ir inovacijų ministerijos
vyriausiasis patarėjas

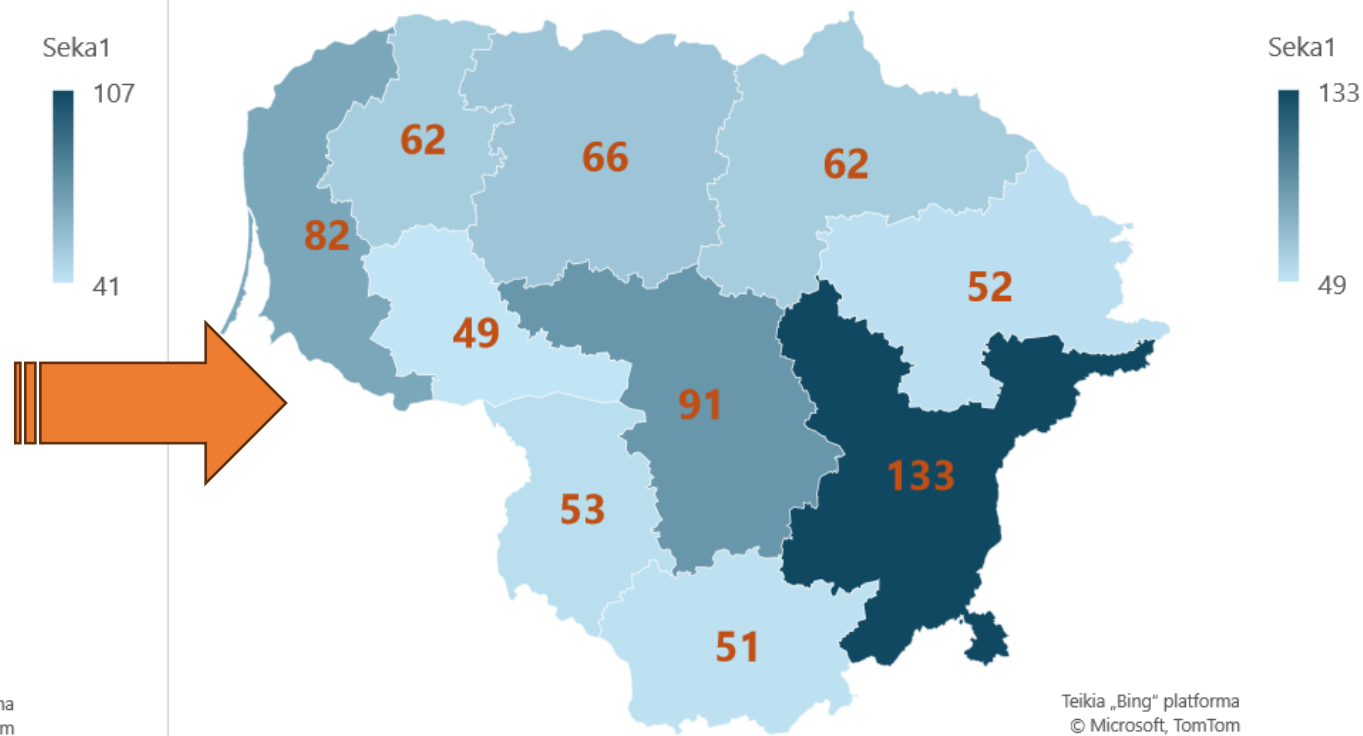

... nors regionai auga, tačiau konvergencijos tempai skiriasi

BVP/gyv. (PPS) lyginant su ES vidurkiu (% , 2013)

BVP/gyv. (PPS) lyginant su ES vidurkiu (% , 2021)

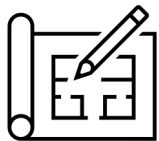
Spartesniam ekonomikos augimui regionuose reikia:

nuoseklios **talentų** pritraukimo ir išlaikymo politikos

paskatų **investicijų** pritraukimui

verslui reikalingos **infrastruktūros** plėtros

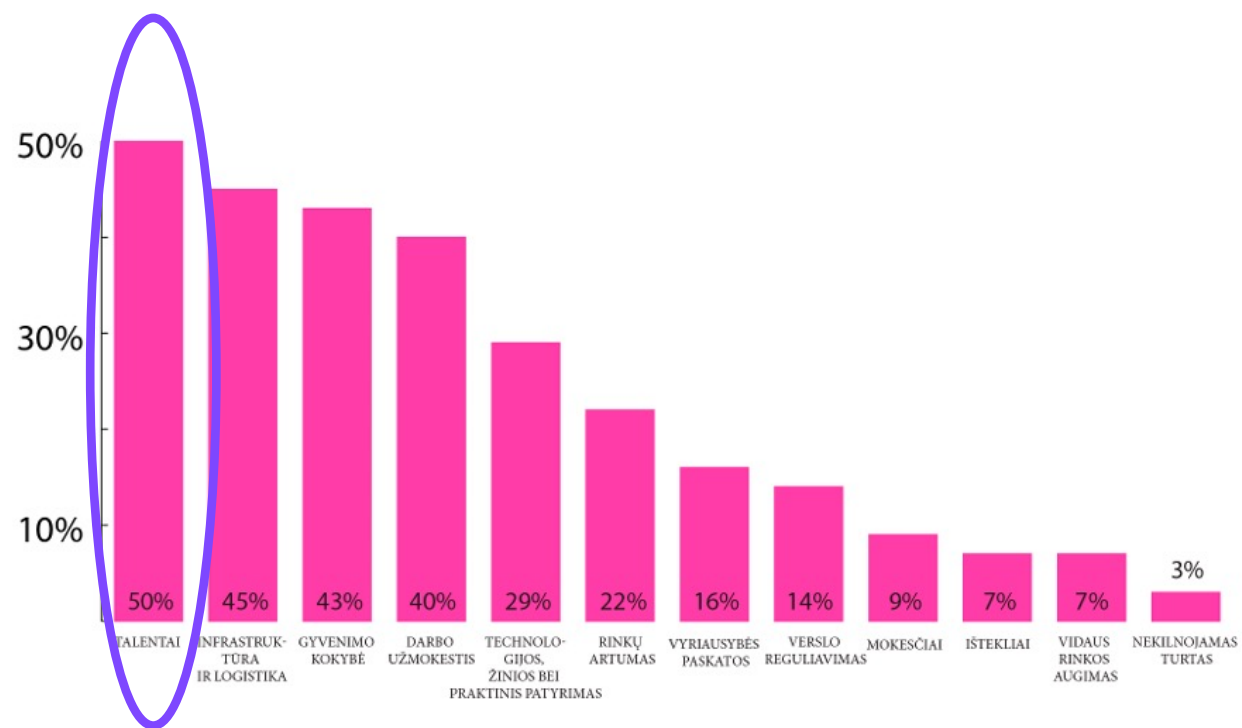

adekvačių **verslo finansavimo** sąlygų

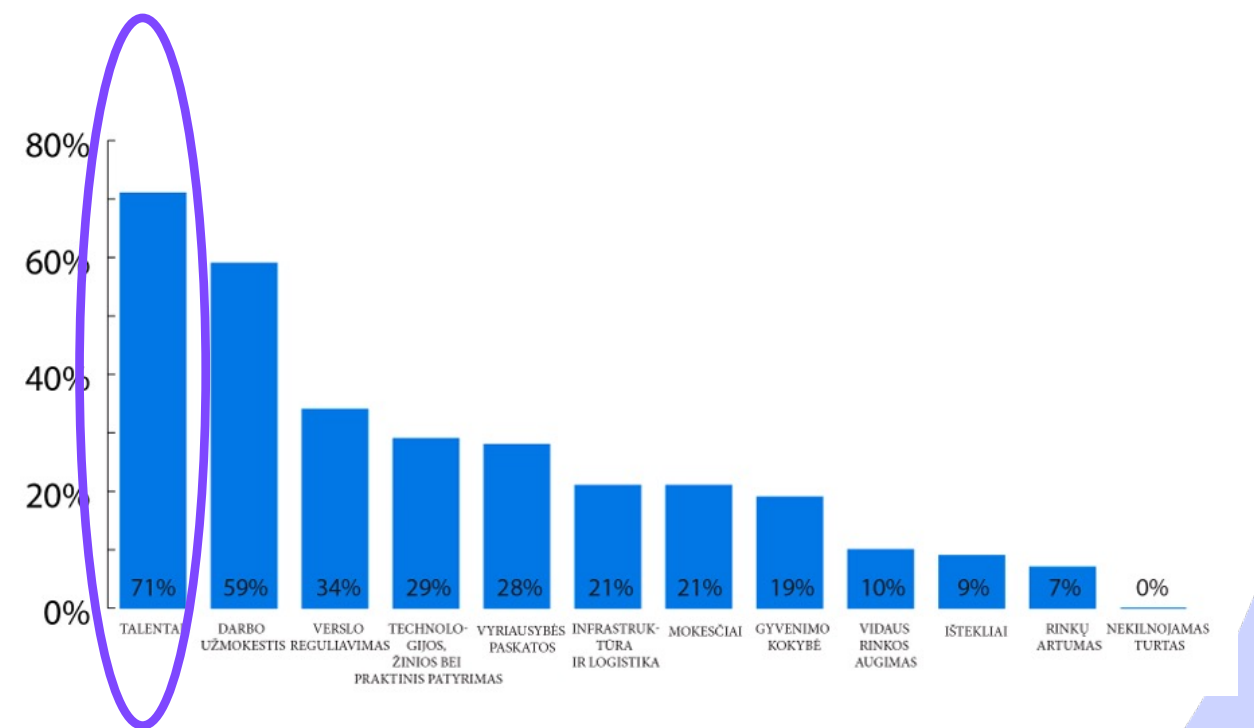
Talentai

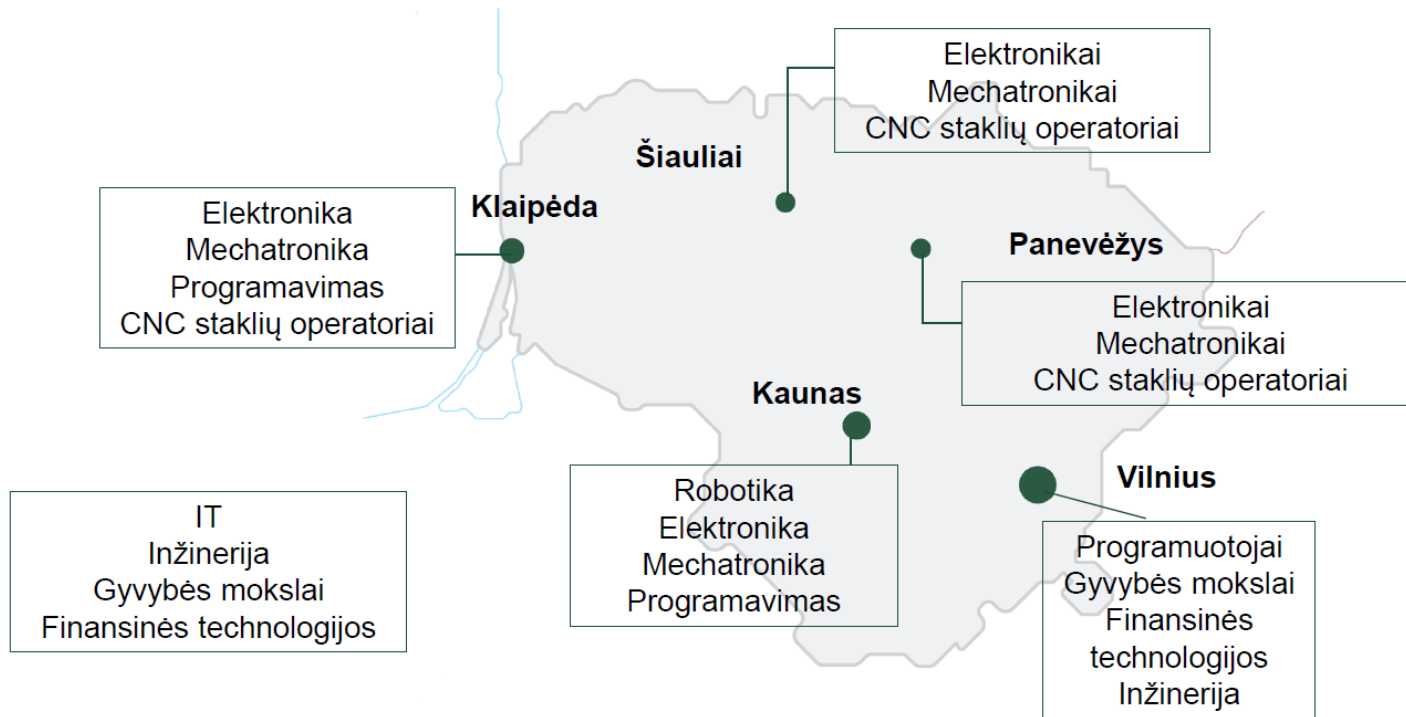
Lietuvos privalumai pritraukiant investuotojus

Investuotojus Lietuvoje išlaikantys veiksniai

Kokių specialistų ieško investuojantys?

Atsižvelgti į automatizacijos ir skaitmenizacijos tendencijas

Orientuotis į prioritetinius ekonomikos sektorius

Atsižvelgti į regionų specializaciją

EIM iniciatyvos

- Inžinerijos, IRT, biotechnologijų specialistams iš užsienio pritraukti.
- Asmeniui – 4,1 MMA (3788 Eur.), įmonei – iki 7,1 MMA (~6400 Eur.)

Finansinės paskatos

- 5 memorandumai IT srityje
- 5 memorandumai Gyvybės mokslų srityje
- LT partneriai - UK, JAV universitetai

Dvigubų diplomų partnerystės

- Workinlithuania.com
- International House Vilnius / Klaipėda / plėtra šiaurės Lietuvoje

Talentai iš užsienio

Lietuvos diasporos įtrauktis

- Stažuotės Lietuvos įmonėse
- Ekonominės diplomatijos iniciatyvos
- Išsami informacija griztu.lt
- Iniciatyva „Diasporai draugiškas darbdavys“

Didesnės dirbančiųjų kompetencijos Lietuvos regionams

Investicijos į dirbančių žmonių kompetencijų tobulinimą ir palaikymą:

**2021-2027 metų fin. laikotarpyje
ERPF lėšos sumaniai specializacijai
(toliau – SS):**

**5 mln. EUR - SR
10 mln. EUR - VVLR**

**Planuojamas
dar vienas
kvietimas 2025
II ketv.**

❑ **SS prioritetuose**, pagal nustatytą įgūdžių sąrašą

- Sveikatos technologijos ir biotechnologijos
- Nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos
- Informacinės ir ryšių technologijos.

**3,750 mln. EUR - SR
3,750 mln. EUR - VVL**

*MVĮ ir kt. verslumo galimybių paieškos procese
dalyvaujančių subjektų darbuotojų gebėjimams*

**2014-2020 m. fin.
laikotarpyje ESF lėšos:**

~ 65 mln. EUR

- ❑ užsienio investuotojų darbuotojų mokymas,
- ❑ sektorinių kompetencijų ugdymas,
- ❑ įmonių darbuotojų gebėjimų dirbti su naujomis technologijomis didinimas,
- ❑ pameistrystė ir kvalifikacijos tobulinimas darbo vietoje,
- ❑ mažų ir vidutinių įmonių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas, taikant „kompetencijų vaučerių“ sistemą.

**Apmokyta > 106 tūkst.
darbuotojų**

Tikslinės STEM stipendijos

1. Inžinerijos, matematikos ir informatikos studijų sričių programų studentams

2. **1017** stipendijų nuo 2020-ųjų. Iki 260 stipendijų kasmet

200 Eur kas mėnesinės stipendijos.

3. **10-tyje** aukštojo mokslo įstaigų Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Utenos, Alytaus ir Marijampolės apskrityse

Investicijų skatinimas

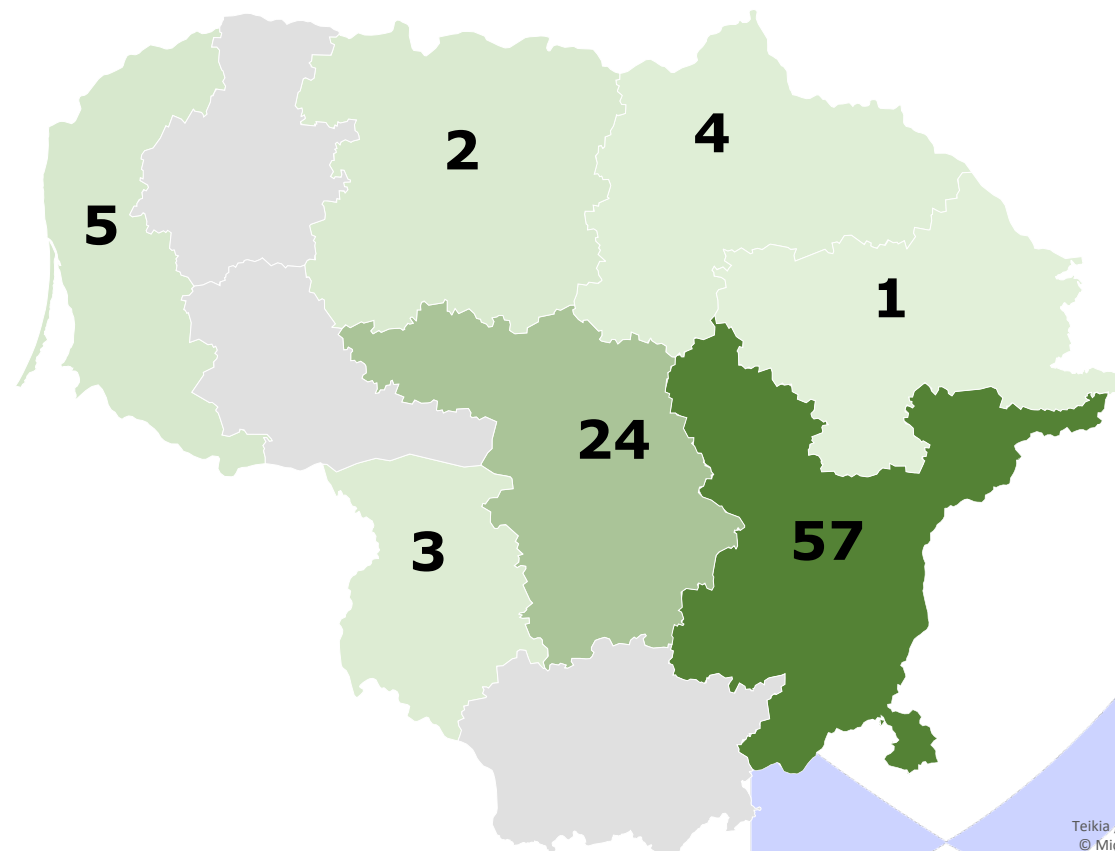

Užsienio investuotojai prioritetą teikia ekonomiškai stipriausiems regionams

Pagrindiniai duomenys:

- ❑ **96** įgyvendinamas projektas
- ❑ **19** tūkst. įsipareigotų sukurti darbo vietų (jau pasiekta beveik 12 700)
- ❑ **2,5** mlrd. EUR įsipareigotų privačių investicijų (jau pasiekta beveik 48%)

VŠĮ "Investuok Lietuvoje" pritrauktų TUI įgyvendinamų projektų (nuo 2014 m.) regioninis pasiskirstymas

„Žaliasis koridorius“ stambioms Lietuvos ir užsienio investicijoms

Apdirbamoji gamyba,
duomenų apdorojimas
arba interneto serverių
paslaugos

Investicijos į ilgalaikį
turtą

1 249 mln. EUR

Sudaryta sutarčių

14

Naujos darbo vietos

3 951

Stambių projektų žemėlapis

Problema – 150 darbo vietų kriterijus nepalankus mažesnėms savivaldybėms

Įstatymų pakeitimai sukurs palankesnes sąlygas investuoti į mažesnes savivaldybes

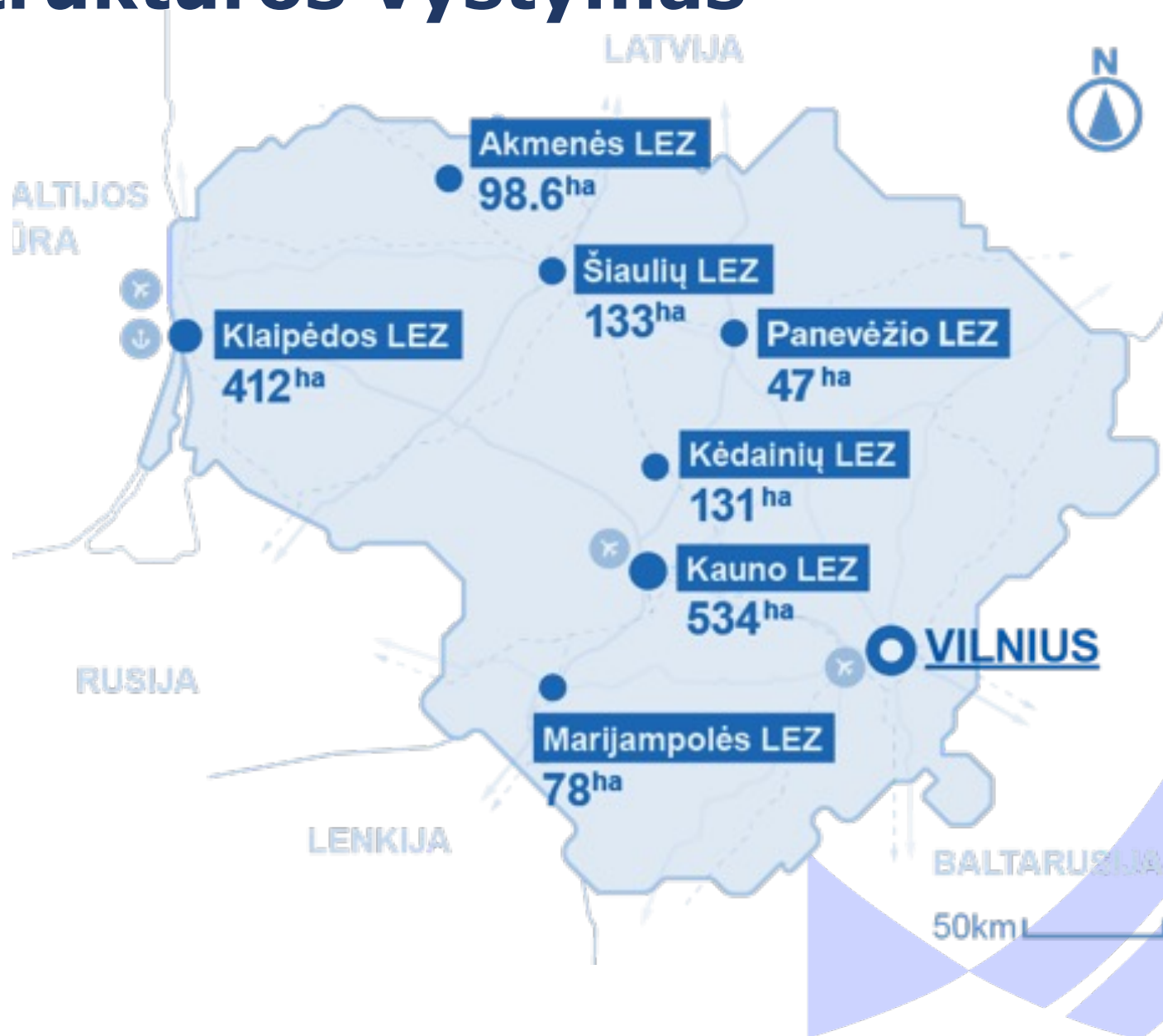
Infrastruktūra

LEZ plėtra ir infrastruktūros vystymas

2022 m. LEZ stebėsenos duomenys:

- ❑ **100** įmonių
- ❑ **9,3** tūkst. darbuotojų
- ❑ **249** mln. EUR LEZ įmonių investicijos
- ❑ **3,03** mlrd. EUR bendra LEZ įmonių apyvarta
- ❑ **664** mln. EUR LEZ įmonių sukurta pridėtinė vertė

Teritorijų plėtros iki 2030 m. planas

❑ Atsižvelgiant į LR BP, nustatyta, kad iš 66 urbanistinių centrų **tikslinga vystyti pramonines teritorijas 22-uose Lietuvos urbanistiniuose centruose.**

❑ Nustatytas papildomas **reikalingas 1376 ha pramoninių teritorijų poreikis iki 2030 m.,** kurių vystymo kaštai preliminariai siektų apie 390,5 mln. Eur.

Pramoninių teritorijų poreikis skirtinguose urbanistiniuose centruose nustatytas atsižvelgiant į LR teritorijos bendrąjį planą.

Užtikrinama, kad pramoninių teritorijų pasiūla atitiktų prognozuojamą paklausą, išvengiant rizikos patirti tokių teritorijų deficitą.

Esant ekonominiam potencialui, neužkertamos galimybės investuotojams steigti urbanistiniuose centruose, kurie nebuvo išskirti planavimo proceso metu.

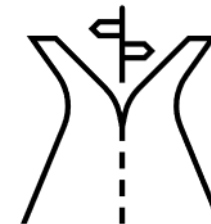
Rekomendacijos dėl pramoninių teritorijų vystymo

Atitiktis teritorijų planavimo dokumentams,
teritorijoje taikomi apribojimai

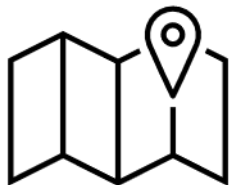

Prieiga prie pramonės veiklai
reikalingos infrastruktūros, fizinės
žemės sklypų savybės

Jungtis su kelių tinklu

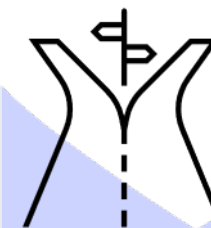
Žemės nuosavybė - nagrinėjamos teritorijos
raibose esančių sklypų nuosavybės teisė,
prioritetizuojant teritorijas, kuriose dominuoja
valstybės ar savivaldybės sklypai

Fizinės žemės sklypų savybės -
teritorijos reljefo ir formos
ypatumų vertinimas

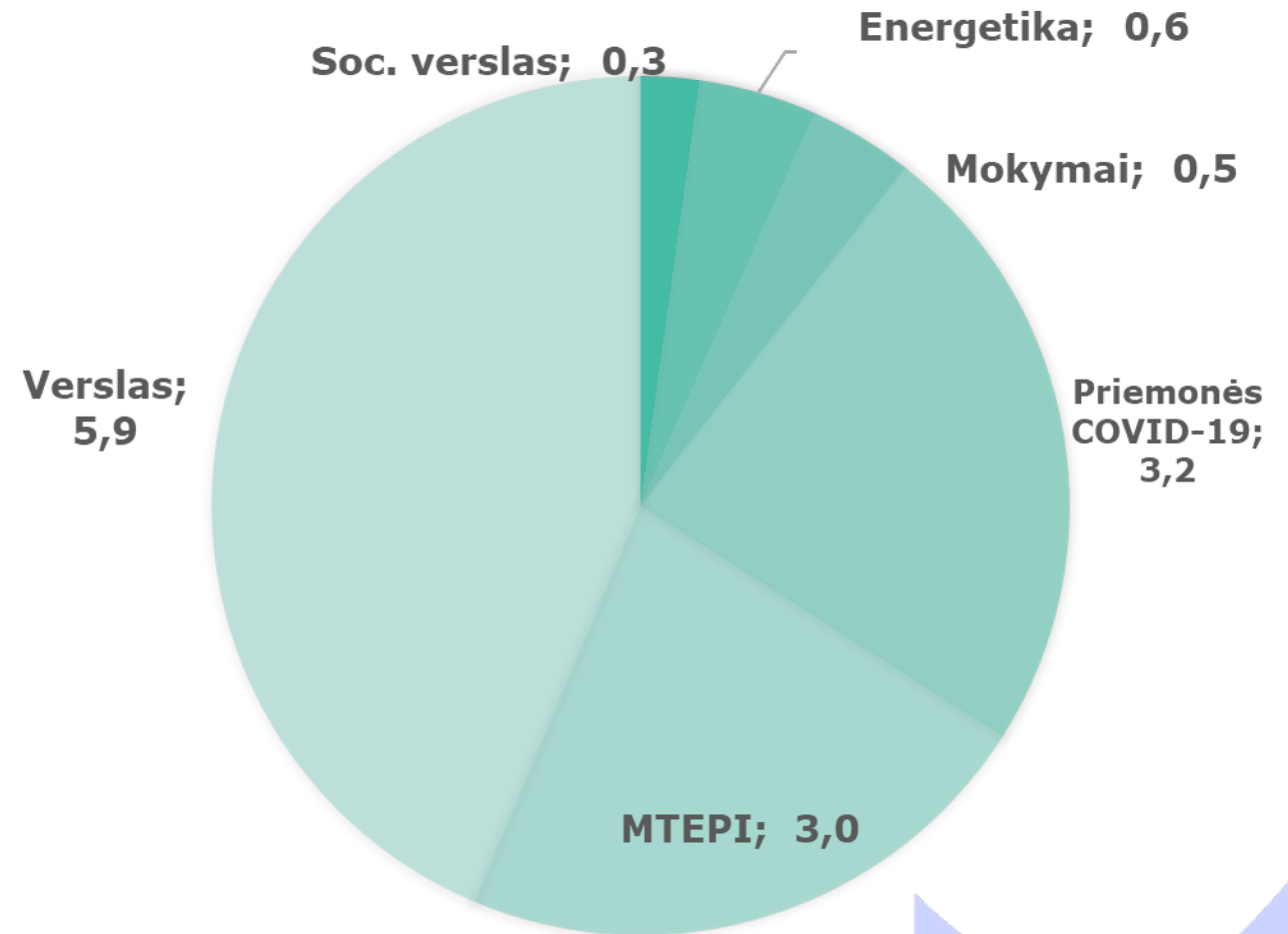
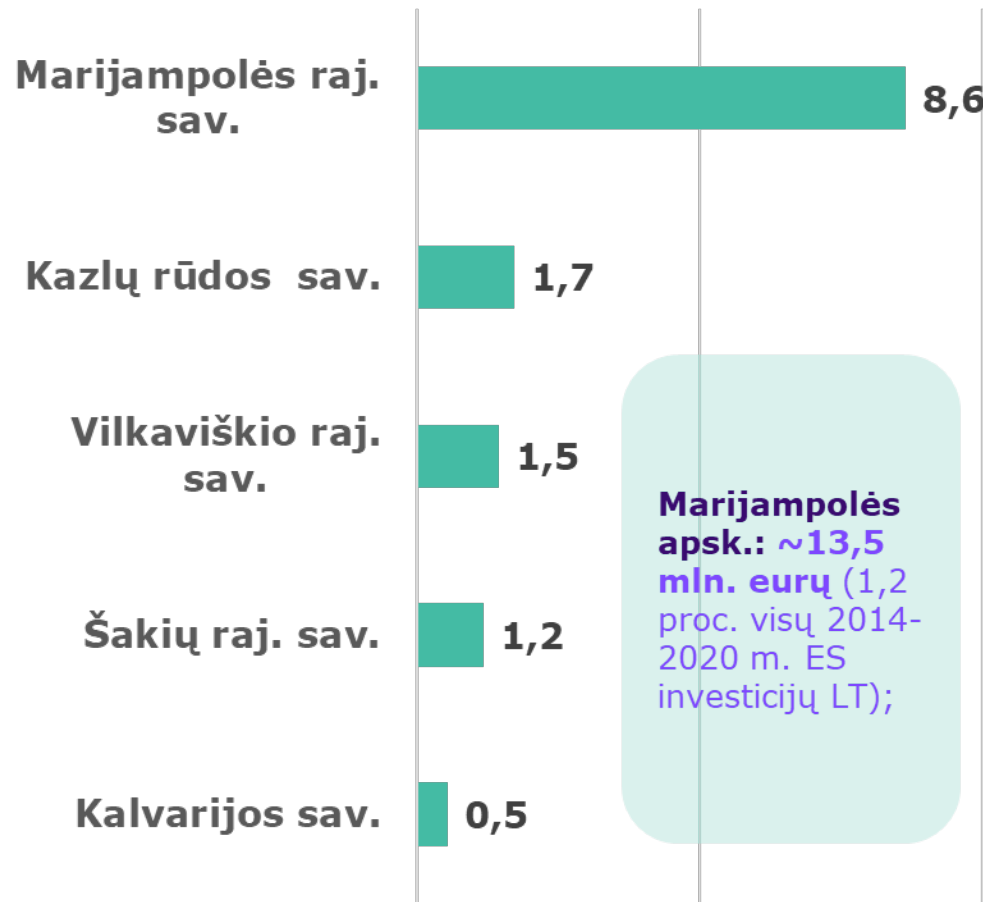
Artimiausias prisijungimas
prie geležinkelio, viešojo
transporto išvystymas, dviračių
tinklas

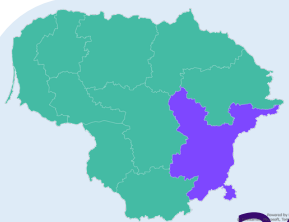

Finansavimas

2014–2020 m. ES fondų investicijos (mln.eurų) Marijampolės apskrityje

227 mln.

2021-2027 m. ES
struktūriniai fondai

263 mln.

Teisingos pertvarkos fondas

**1 milijardas
Lietuvos
ekonomikai**

434 mln.

Ekonomikos gaivinimo ir
atsparumo didinimo
priemonės lėšos (RRF)

40 mln.

Modernizavimo fondas

+30 mln. grįžtančios lėšos

2021-2027 m. ES fondų investicijų kryptys

Inovacijos ir pažangiosios technologijos

Skaitmeninimas

Tvarus MVĮ augimas ir konkurencingumas

Kompetencijų ir gebėjimų stiprinimas

Energetinio efektyvumo didinimas

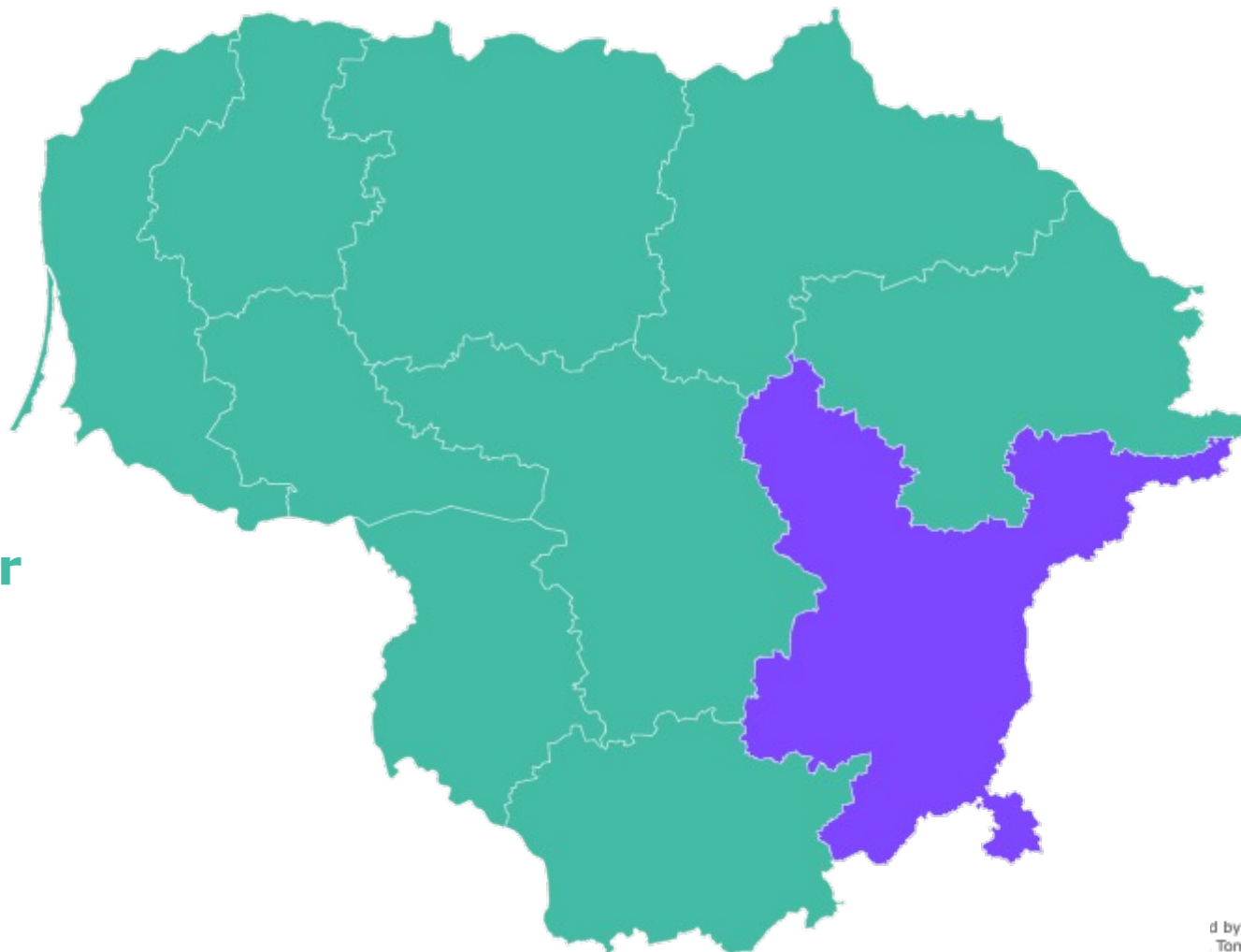
Atsinaujinančios energetikos skatinimas

**1,1
mlrd. Eur**

2021-2027 m. ES fondų investicijos pagal regionus

**Vidurio ir
vakarų
regionas
(VVL)**

896,6 mln. Eur

**Sostinės
Regionas (SR)**

235,5 mln. Eur

1 Prioritetas Pažangesnė Europa (748,5 mln. Eur)

Sritis		Finansavimas iš viso	Iš kurių VVL	Iš kurių SR
	Inovacijos ir pažangiosios technologijos	397,6	329,7	67,9
	Skaitmeninimas	127,7	55,5	72,2
	Tvarus MVĮ augimas ir konkurencingumas	195,6	132,6	63,0
	Kompetencijų ir gebėjimų stiprinimas	27,5	18,75	8,75

2 Prioritetas Žalesnė Lietuva (120,8 mln. Eur)

Sritis		Finansavimas iš viso	Iš kurių VVL	Iš kurių SR
	Energetinio efektyvumo didinimas	88,9	48,6	40,3
	Atsinaujinančios energijos skatinimas	31,9	31,9	

TEISINGOS PERTVARKOS FONDAS (JUST TRANSITION FUND)

Tikslas – sušvelninti perėjimo prie klimato požiūriu neutralios ekonomikos socialines ir ekonomines sąnaudas.

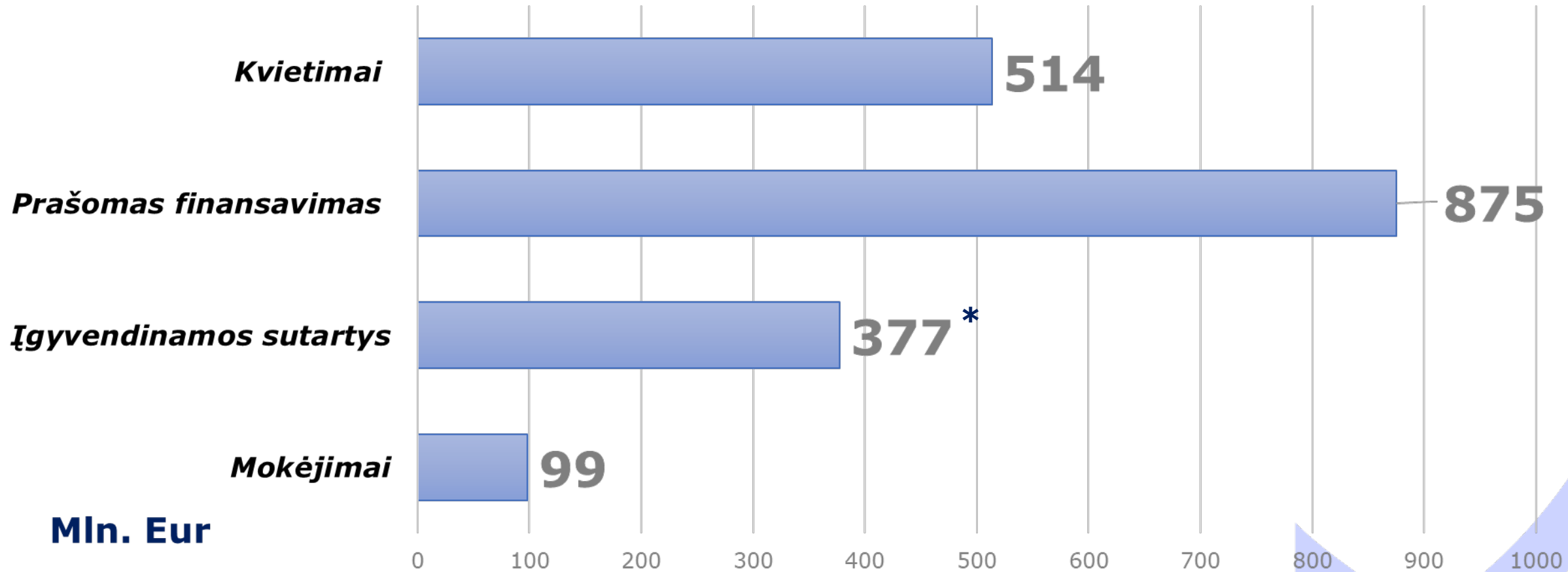
Pagal Lietuvos teritorinį teisingos pertvarkos planą parama teikiama:

- ❑ Veiksmams, susijusiems su pramonės transformacija (dekarbonizacija)
- ❑ Veiksmams, susijusiems su naujų ir tvarių darbo vietų kūrimu

262,7 mln. Eur

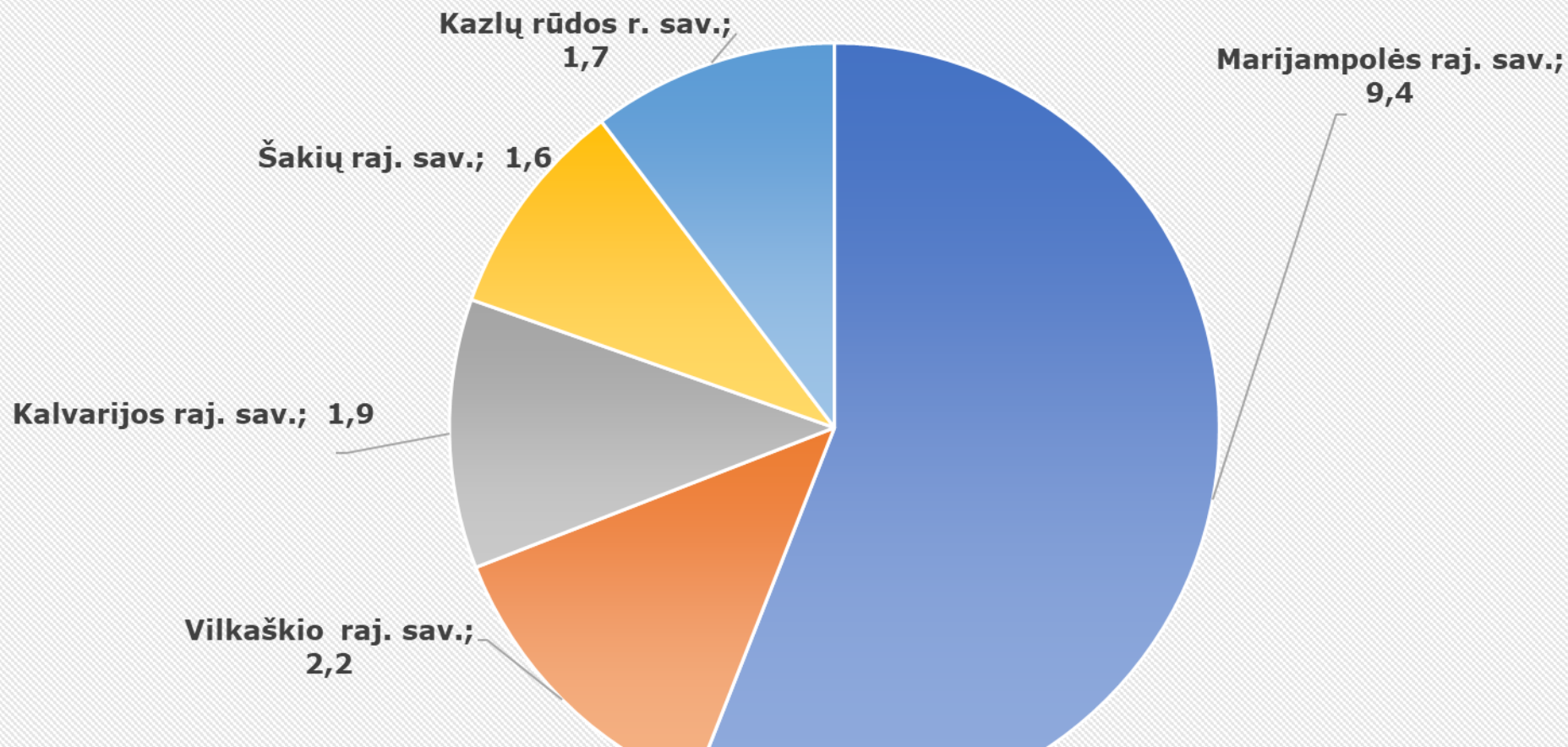

2021–2027 m. ES investicijų programos įgyvendinimas pagal ekonomikos ir inovacijų ministerijos priemones 2024 05 15 d.

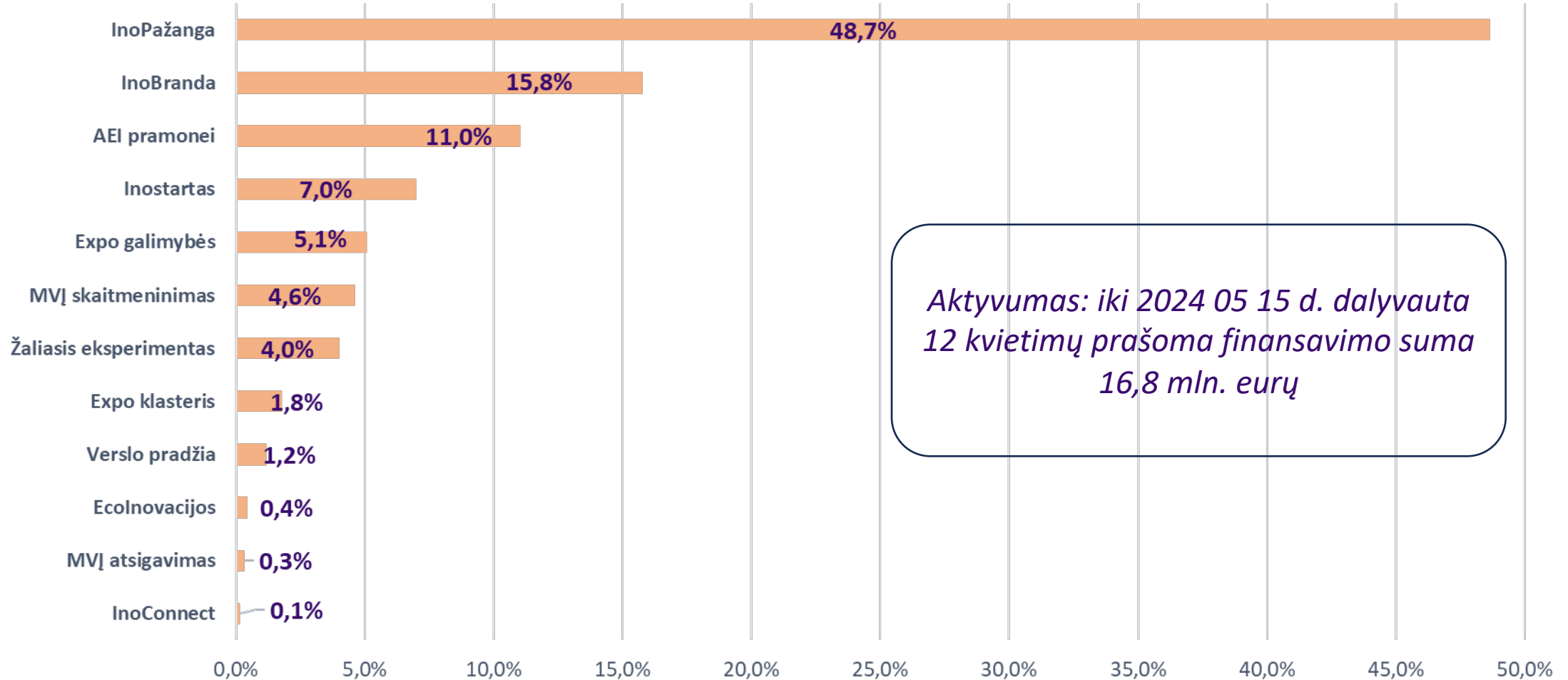
* Įskaičiuota (286,4 mln. eur) FP sutartis su fondų valdytoju Invega

2021–2027 m. statistika (paraiškų) Marijampolės apskrityje pagal savivaldybes

**Marijampolės apskr. pareiškėjai pateikė
~ 2 proc. VVL regiono paraiškų už beveik 16,8 mln. eurų – VII vieta tarp 9 apskričių**

2021–2027 m. statistika (paraiškų) Marijampolės apskrityje pagal kvietimus

Galiojantys dotacijų kvietimai

Kvietimo pavadinimas	Finansuojamos veiklos	Pareiškėja i	Kvieti mo suma (mln. Eur)	Iš kurių tenka VVL	Iš kurių tenka SR	Kvietim o galiojim o termino pabaiga
<i>TUI INVEST</i>	Skatinti aukštos pridėtinės vertės tiesiogines užsienio investicijas: į MTEP vykdymą ir bendradarbiavimą bei technologijų perdavimą tarp didelių įmonių ir MVĮ technologijų ir inovacijų srityse	MVĮ; didelės įmonės, kai jos bendradarbiauja su MVĮ	6 mln. Eur	6 mln. Eur		2024 05 31
<i>Inoklaster</i>	Stiprinamas APV paremtų brandžių klasterių augimas, bendrų strategijų ir produktų kūrimas, dalyvavimas tarptautinėse programose, įsitraukimas į Baltijos jūros regioną, kitų tarptautinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ir inovacijų projektų rengimą ir dalyvavimą juose	MVĮ	7 mln. Eur	4 mln. Eur	3 mln. Eur	2024 06 21

2024 m. planuojami kvietimai (72 mln. eurų dotacijų forma)

Kvietimo pavadinimas	Finansuojamos veiklos	Pareiškėjai	Kvietimo suma (mln. Eur)	Iš kurių tenka VVL	Iš kurių tenka SR	Planuojamas kvietimo paskelbimo terminas
Inostartas	Investuoti į naujų APV produktų kūrimo veiklas ir sudaryti sąlygas tyrėjams dalyvauti įmonių MTEP veiklose, skatinti intelektinę nuosavybę, ankstyvąją sukurtų naujų produktų bandomąją gamybą, parengimą rinkai.	MVĮ, didelės įmonės, kai jos bendradarbiauja su MVĮ	2,5 mln. Eur	2,5 mln. Eur		Iki 2024-06-30
Skaitmeniniai MVĮ čekiai	MVĮ čekių skaitmeninimo ir technologijų paslaugoms įsigyti finansavimas.	MVĮ	1 mln. Eur	0,5 mln. Eur	0,5 mln. Eur	
Ikiprekybiniai pirkimai	Skatinamos investicijos, sudarančios paskatas verslui kurti naujus produktus viešojo sektoriaus poreikiams tenkinti	Perkančios organizacijos ir įmonės	9,0 mln. Eur	5,4 mln. Eur	3,6 mln. Eur	Iki 2024-09-30
Žaliasis eksperimentas + Ecoinovacijos	Skatinti inovatyvių aplinkai draugiškų, t. y. tvarių produktų gamybą skatinančių, technologijų kūrimą, demonstravimą pramonės MVĮ + Aplinkos apsaugos vadybos sistemos pagal tarptautinių standartų reikalavimus diegimas ir (ar) gamybos technologinių auditų atlikimas; ekologinis projektavimas, ekologinis ženklinimas, sertifikavimas	Pramonės įmonės	12,25 mln. Eur	12,25 mln. Eur		
EVE pramonei	Didinti energijos vartojimo efektyvumą pramonės įmonėse	Pramonės MVĮ	40,5 mln. eurų	24,28 mln. eurų	16,24 mln. eurų	Iki 2024-10-31
InoConnect	Skatinti MVĮ tarptautinę tinklaveiką, įsitraukimą į MTEPI partnerystės tinklus	MVĮ	0,6 mln. Eur	0,3 mln. Eur	0,3 mln. Eur	Iki 2024-12-31
TUI Invest	Skatinamos aukštos pridėtinės vertės TUI į MTEP vykdymas ir bendradarbiavimas bei technologijų perdavimas tarp didelių įmonių ir MVĮ technologijų ir inovacijų srityse	MVĮ, didelės įmonės, kai jos bendradarbiauja su MVĮ	6 mln. Eur	6 mln. Eur		

2024 m. kvietimai (finansinių priemonių forma 254 mln. eurų (tik ES lėšos)

Kvietimo pavadinimas	Finansuojamos projektų veiklos	Galimi pareiškėjai	Kvietimo suma (mln. eurų)	Regionas	Kvietimo paskelbi mo terminas
Tiesiogiai INVEGOS išduodamų paskolų FP (POKYTIS)	Skatinti pramonės įmonių gamybos procesų automatizavimą ir skaitmeninimo technologijų diegimą (pramonės skaitmeninimas)	Pramonės įmonės	45 mln. eurų (jau veikianti)	VVLR	2024 04
Tiesiogiai INVEGOS išduodamų paskolų FP (POKYTIS)	Skatinti aukštą pridėtinę vertę (APV) kuriančių įmonių verslo procesų skaitmeninimą		53 mln. eurų (jau veikianti)	SR	
Tiesiogiai INVEGOS išduodamų paskolų FP SVV (STARTUOK)	Skatinti pradedančiųjų SVV subjektų kūrimąsi, augimą ir plėtrą. SVV subjektų akceleravimas. Finansinių šaltinių prieinamumo SVV subjektų steigimui ir plėtrai užtikrinimas	SVV subjektai (paskolų atveju)	14,4 mln. eurų	VVLR	2024 06
Tiesiogiai INVEGOS išduodamų paskolų FP (PERSPEKTYVA)	Inovacijų pasiūla. Investuoti į naujų aukštos pridėtinės vertės (APV) produktų kūrimo veiklas	MVĮ, didelės įmonės	53,89 mln. eurų	SR	2024 08
„Ko-investicinis fondas“	Skatinti startuolių vystymą, akceleravimą ir plėtrą: Skatinti produkto idėjos vystymą (akceleravimo veiklos), skatinti investicijas pagal startuolių brandos lygį	MVĮ, įskaitant startuolius	10 mln. eurų	VVLR	
Tiesiogiai INVEGOS išduodamų paskolų FP MVĮ (POKYTIS)	Sudaryti sąlygas tvariai pramonės MVĮ transformacijai: skatinti inovatyvių aplinkai draugiškų, t. y. tvarių produktų gamybą skatinančių, technologijų diegimą įmonėse, veikiančiose S4 srityse	Pramonės įmonės	45,75 mln. eurų		2024 08
Tiesiogiai INVEGOS išduodamų paskolų FP (POKYTIS)	Skatinti trumpų vertės kūrimo grandinių formavimąsi ir plėtrą tarp MVĮ	MVĮ	32 mln. eurų		

Skatinamoji finansinė priemonė „Miliardas verslui“

✓ **Bus teikiamos investicinės:**

sindikuotos; ir (ar)

subordinuotos paskolos; ir (ar)

tiesioginės UAB „Investicijų ir verslo garantijos“ (toliau – INVEGA) paskolos

Biudžetas – 850 mln. Eur Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės paskolos lėšų

✓ **Paskolos gavėjai** – MVĮ, didelės įmonės (*atitinkantys priemonėje nustatytus reikalavimus*)

✓ **Paskolos bus teikiamos ekonomiškai pagrįstiems ir finansiškai gyvybingiems projektams finansuoti**, kuriais siekiama investuoti į aplinkai draugiškas technologijas, žiediško didinimą, dekarbonizaciją, energijos vartojimo efektyvumą, mažai atliekų sukeliančių, pažangių, novatoriškų, skaitmeninių technologijų diegimą, aukštos pridėtinės vertės produktų gamybos pajėgumų (įskaitant biotechnologijas) plėtrą, bei gynybos ir saugumo pramonę

✓ **Maksimali trukmė** – 15 metų (esant objektyvioms priežastims gali būti iki 20 metų); sutartys bus pasirašomos iki 2026-06-30 dienos.

✓ **Maksimali paskolos suma** – subordinuotų ir tiesioginių paskolų atveju 150 mln. Eur sindikuotų paskolų atveju 250 mln. Eur (paskolos gavėjui ir įmonių grupei (jei paskolos gavėjas priklauso įmonių grupei))

✓ **Paskolos bus teikiamos rinkos sąlygomis** pagal INVEGOS patvirtintą kainodaros metodiką, atliepiančią paskolų kainą rinkoje

Ačiū už dėmesį!

